

1979/80:15

Nr 15

Måndagen den
22 oktober 1979

*Anmälan om
kompletteringsval
till utskott*

Måndagen den 22 oktober

Kl. 11.00

§ 1 Anmälan om kompletteringsval till utskott

TALMANNEN:

Folkpartiets partigrupp har som suppleant i utrikesutskottet under Linnea Hörléns ledighet anmält hennes ersättare Brivio Thörner.

Talmannen förklarade därefter vald till

suppleant i utrikesutskottet

Brivio Thörner (fp)

§ 2 Justerades protokollet för den 12 innevarande månad.

§ 3 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens kammare

Härmed anhålles om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 1–30 november 1979 för enskilda angelägenheter. Jag förutsätter att suppleant inkallas under denna tid.

Stockholm den 17 oktober 1979

Ingvar Carlsson

Till riksdagens kammare

Jag anhåller om ledighet från mitt uppdrag som riksdagsman under tiden den 6 november fram till juluppehållet 1979 för deltagande i svenska delegationen vid FN:s generalförsamling.

Stockholm den 16 oktober 1979

Ulla Tillander

Till riksdagens kammare

På grund av deltagande i FN:s 34:e generalförsamling får jag härmed anhålla om ledighet för tiden den 12 november–den 15 december 1979.

Stockholm den 16 oktober 1979

Rolf Clarkson

Nr 15

Måndagen den
22 oktober 1979

Anmälan av interpellationer

Till riksdagens kammare

Härmed anhålles om ledighet från riksdagsuppdraget under tiden den 16 november fram till juluppehållet 1979 för deltagande i Sveriges delegation vid FN:s 34:e generalförsamling.

Stockholm den 10 oktober 1979

Evert Svensson

Kammaren biföll dessa ansökningar.

Talmannen anmälde att följande ersättare skulle tjänstgöra för resp. ledamöter, nämligen

Sylvia Pettersson (s) för *Ingvar Carlsson*,

Sigvard Persson (c) för *Ulla Tillander*,

Berit Mohlin-Erbeus (m) för *Rolf Clarkson* och

Sverre Palm (s) för *Evert Svensson*.

§ 4 Föredrogs och hänvisades

Motion

1979/80:91 till näringsutskottet

§ 5 Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställningar 1979/80:29–34

§ 6 Anmälan av interpellationer

Anmäldes och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

den 19 oktober

1979/80:35 av *Kurt Hugosson* (s) till bostadsministern om regeringens tillstånd till utbyggnad av Vallhamn på Tjörn:

Tre dagar före valet, torsdagen den 13 september, beslutade dåvarande folkpartiregeringen att ge tillstånd till en omfattande utbyggnad av den privatägda hamnen, Vallhamn, på Tjörn. Detta beslut har på västkusten väckt stor indignation, då det innebär att dåvarande regeringen inte tagit hänsyn till vare sig planverkets eller naturvårdsverkets synpunkter. Det är också uppseendeväckande med tanke på vad regeringen själv anfört i frågan i propositionen Redovisning av planskedet i den fysiska riksplaneringen (1978/79:213), som f. n. behandlas i civilutskottet. Regeringsbeslutet innebär således att regeringen frånträtt sitt förslag innan det hunnit behandlas av riksdagen. I bil. 2 till nämnda proposition står nämligen följande att läsa under det avsnitt som rör Göteborgs och Bohus län och avser ställningstaganden för den högexploaterade kusten:

”Tjörns kommun har redovisat förslag till utbyggnad av hamnverksamheten i Vallhamn. En utbyggnad av hamnverksamheten i Vallhamn skulle komma att innebära konflikter med bl. a. naturvårdens intressen i Hakefjorden. Det är angeläget att hamnplanering och hamnutbyggnad samordnas med övrig samhällsplanering. Riktlinjer för en sådan samordnad hamnplanering har getts av regeringen. Överväganden om utbyggnad av hamnverksamheten i Vallhamn bör avvakta de ställningstaganden som kommer att göras i nämnda samordnade planering.”

Något ställningstagande till en samordning av hamnutbyggnad och hamnplanering med övrig samhällsplanering har inte skett. Vid behandlingen av den trafikpolitiska propositionen i våras avtog riksdagen förslaget om ny hamnlag och krävde i stället att regeringen skulle återkomma till riksdagen med förslag till riktlinjer för den framtida hamnplaneringen. Regeringen har vidare tillkallat en särskild utredning för att studera den framtida utvecklingen för Göteborgs hamn, som, tillsammans med Uddevalla, framför allt påverkas av den utbyggnad folpartiregeringen ställde sig bakom utan att avvakta pågående arbete på hamnplaneringssidan och riksdagens ställningstagande. Remissinstanserna har också krävt att utbyggnaden skulle prövas enligt byggnadslagens 136 a §, eftersom det är fråga om en ändrad hantering.

Förslaget till ändring och utvidgning av stadsplanen, som regeringen alltså formellt tagit ställning till, innebär framför allt att hamnen utvidgas på Tängenhalvön. Tjörns kommun har genom majoritetsbeslut antagit förslaget. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har överlämnat planen till regeringen för fastställelse under hänvisning till planeringsskedet i den fysiska riksplaneringen (FRP).

I FRP angavs att en utbyggnad av Vallhamn inte skulle påbörjas förrän hamnplaneringen är klar. Men länsstyrelsen tillstyrkte ändå planen med motiveringen att utbyggnaden skulle vara av ”ringa omfattning”. Den skulle tillgodose ett ”naturligt expansionsbehov”. Miljöbelastningen i Hakefjorden ansågs inte öka m. m.

Bakom länsstyrelsens beslut låg dock en total enighet. Sju av styrelsens ledamöter anförde skiljaktig mening. Ordföranden, som senare kom att ingå som industriminister i folpartiregeringen, avgjorde frågan genom sin utslagsröst. Tjänstemän på länsstyrelsen ansåg att planen inte borde fastställas. Vidare ansågs att motiven för utbyggnaden – med nya godsslag – stred mot byggnadslagens 136 a § och att förslaget också stred mot den regionala trafikplanen från 1974.

På länsstyrelsen ansåg man också att malmhantering skulle komma i konflikt med naturvårdsintressena i Hakefjorden. Naturvårdsverket har med kraft hävdad att någon utbyggnad icke bör komma till stånd, i varje fall inte förrän man tagit ställning till den statliga hamnplaneringen. Även planverket har med skärpa vänt sig mot en utbyggnad.

Med hänvisning till det anförda vill jag fråga bostadsministern Birgit Friggebo:

Måndagen den
22 oktober 1979

Anmälan av interpellationer

1. Varför avvaktade inte regeringen med beslutet att tillåta en omfattande utbyggnad av Vallhamn till dess en samordnad hamnplanering som regeringen förordat kommit till stånd?

2. Kommer någon prövning av ytterligare utbyggnad av Vallhamn med hänsyn till 136 a § i byggnadslagen att äga rum?

3. Anser bostadsministern att det är lämpligt att ta politiskt kontroversiella beslut tre dagar före ett val?

1979/80:36 av *Christer Nilsson* (s) till bostadsministern om åtgärder för att öka bostadsbyggandet, m. m.:

Efter tre år av borgerligt styre befinner sig bostads- och hyresmarknaden i en djup kris. Det råder bostadsbrist i flertalet av landets kommuner. Relationerna mellan bostadskostnader och inkomster har försämrats, och vanliga hyresgäster hotas nu av hyreshöjningar i storleksordningen 160–170 kr. i månaden. De sociala skillnaderna i boendet ökar, och spekulationen spelar en allt större roll på bostadsmarknaden.

Den alltför låga takten i bostadsbyggandet under regeringarna Fälldin och Ullsten drev ut byggnadsarbetare i arbetslöshet. Många byggnadsarbetare gick i det läget över till andra yrken, och därför råder det nu brist på byggnadsarbetare. Situationen förvärras av att byggmaterielindustrin skurit ned sin kapacitet. Följden av de borgerliga regeringarnas passiva bostadspolitik är att det inte längre är möjligt att snabbt få fart på bostadsbyggandet.

Det vi nu upplever är en konstruerad bostadskris och en utveckling bort från de bostadssociala målen.

Med hänvisning till det anförda ber jag att få ställa följande fråga:

Avser bostadsministern att ta initiativ för att öka bostadsbyggandet och dämpa aviserade hyreshöjningar?

1979/80:37 av *Margit Odelsparr* (c) till utrikesministern om åtgärder för att stoppa SAS flygningar på Sydafrika, m. m.:

Sverige har i FN och i andra sammanhang ställt sig bakom en politik som syftar till att isolera förtryckarregimen i Sydafrika för att därigenom medverka till en demokratisk utveckling. Nyligen trädde lagen om förbud mot nyinvesteringar i Sydafrika i kraft. Denna lag ses av många både i Sverige och internationellt som ett viktigt stöd för befrielsekampen.

SAS flyger varje vecka en reguljär tur till Johannesburg. Varje år åker ca 6 000 passagerare med SAS till Sydafrika. Utöver persontrafiken befordrar SAS också gods av betydande omfattning. SAS person- och godstrafik till Sydafrika underlättar utan tvivel de ekonomiska förbindelserna mellan Sydafrika och övriga världen.

I en informationsbroschyr för flygrutten Köpenhamn–Johannesburg bedriver SAS en klart rasistisk propaganda. Johannesburg beskrivs som ett spännande resmål med allehanda nöjen. Den förtryckta svarta befolkningen omnämns endast på ett ställe i foldern. Där görs reklam för utflykter till

”Bantu township för en intressant inblick i negrernas liv” (fritt översatt).

FN:s generalförsamling antog 1976 ett handlingsprogram mot apartheid, vilket bl. a. uppmanade medlemsstaterna att stoppa alla flyg- och båtlinjer till Sydafrika. SAS är ett flygbolag med dominerande inflytande från svenska, norska och danska staten. Därmed har regeringarna särskilt ansvar för flygbolagets verksamhet.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till utrikesministern:

1. Anser utrikesministern att SAS Sydafrikatrafik och resepropaganda är förenliga med Sveriges officiella politik emot apartheid och förhållandena i Sydafrika?

2. Är utrikesministern beredd att ta initiativ för att få till stånd beslut i SAS styrelse som leder till att SAS flygningar till Sydafrika upphör?

Nr 15

Måndagen den
22 oktober 1979

*Meddelande om
frågor*

§ 7 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 19 oktober

1979/80:60 av *Börje Stensson* (fp) till jordbruksministern om det statliga stödet till skogsgallring:

Under våren 1979 tog riksdagen beslut om att tillfälligt stimulera skogsavverkningar i gallringsbestånd. Uttalat behov av skogsråvara förelåg. Bidrag kan ges för avverkningar gjorda under 1979.

I efterföljande debatt har hävdats att tiden för bidragsgivningen är alltför begränsad.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga jordbruksministern:

Om svårigheterna för skogsindustrin kvarstår beträffande råvarutillförsel och anslagna medel kan beräknas bli outnyttjade, är då regeringen beredd att överväga förlängning av tiden för erhållande av ifrågavarande bidrag?

1979/80:61 av *Gunnel Jonäng* (c) till industriministern om produktion av metanol i Vannsäter:

Riksdagen beslöt våren 1979 efter bifall till en centermotion att försöksverksamhet med framställning av metanol skulle påbörjas. Svensk Metanolutveckling AB hade utrett frågan och var beredd att starta verksamhet i den nedlagda sulfidfabriken i Vannsäter, Bergvik, i höst.

Regeringen fattade dock inget beslut som möjliggjorde denna verksamhet.

Nr 15

Måndagen den
22 oktober 1979

*Meddelande om
frågor*

Är energiministern beredd att medverka till att metanolframställning omedelbart kan påbörjas i Vannsäter?

§ 8 Kammaren åtskildes kl. 11.04.

In fidein

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert